

Szmog

Szmog, az ember és időjárás okozta levegőszennyezettség

Szmog vagy füstköd, nagyvárosokban kialakuló jellegzetes levegőszennyeződési jelenség. Oka a légszennyező anyagok időjárási tényező (hőmérséklet, páratartalom, szélsébség) miatti felhalmozódása. A szó eredete az angol smoke és fog (füst és köd) szavak.

A szmognak két típusa van: a Londoni (redukáló) típus és a Los Angeles-i (oxidáló) típus

	Los Angeles-i típus	Londoni típus
Levegő hőmérséklete	+25-35 °C	-3-+5 °C
Relatív páratartalom	70% alatt	80% felett
Szélsébség	2 m/s alatt (szélcsend)	2 m/s alatt (szélcsend)
Előfordulási időszak	július-október	november-január
Legfontosabb komponensei	O ₃ , NO _x csoport, szénhidrogének, CO	SO ₂ , korom, CO
Maximális koncentráció	délben	reggel és este
Elsődleges káros hatás	Kötőhártya irritáció	Légzőszervi irritáció

Forrás: SE Közegészségtani Intézet

A szmog egészségi állapotra gyakorolt hatásai:

szemkönnyezés, kötőhártya gyulladás, orrfolyás, torokkaparás, köhögés, légzési nehézségek, krónikus légúti betegségek (COPD, asztma) és kardiovaszkuláris betegségek (magas-vérnyomás, szívelégtelenség) tüneteinek súlyosbodása, fejfájás, a levegő szennyezettségének tudata okozta stressz.

Fokozottan érintett személyek: kisgyermek, várandós kismamák, idősebbek, krónikus betegek

Mi a teendő?

Abban az esetben, amikor az értékek átlépték az egészségügyi határértéket a jogszabályi előírás szerint az egyes fokozatoknak megfelelően a teendőkről, az egyes települések Levegőhigiénés Indexéről (LHI) aktuális esetben a www.antsz.hu oldalán, általánosságban ide kattintva a Levegőminőség lakossági tájékoztatóban olvashatunk részletesen:

A légszennyezettségi adatok alapján különböztetik meg a szmogriadó fokozatait:

Kifogásolt (egészségügyi határértéket meghaladó): az érzékeny és beteg embereknek szüksége lehet az egyéni védekezésre és lehetőleg kerüljék a szabadban tartózkodást, aktív testmozgást.

Egészségtelen (tájékoztatási küszöb feletti): Az egészséges emberek is kerüljék a szabadban hosszabb ideig tartó fizikai munkát, sporttevékenységet. A gyermekeket óvjuk a megerőltető szabadtéri tevékenységtől

Veszélyes minősítés (átlépte a riasztási küszöböt): Az egészséges emberek is keveset tartózkodjanak a szabadban.

További tanácsok:

Kerüljük a forgalmas utakat (a forgalmas utak melletti mellékutakon már néhány tíz méterrel odébb jelentősen alacsonyabb lehet a légszennyezettség).

Szellőztetés rövid ideig a hajnali és a késő esti órákban (ebben az időszakban a forgalom csökkenésével és a szennyezettség leülepedéssel csökken a koncentráció).

A szem kötőhártyájának védelmére használjunk megfelelő szemcseppet a tisztuláshoz.

A nagyobb méretű szállópor okozta légszennyezettség kiszűrésére:

1.fizikai védelem: porszűrő maszk (a megemelkedett mennyiségű szállópor kiszűrésére alkalmas maszk használata javasolt a szabad levegőn tartós, megerőltető tevékenységet folytatók számára legyen az munka vagy sportolás),

2.a szervezet szűrőfunkciójának (felső légutak csillószőrös hámsejtjei biztosítanak védelmet) megtámogatásához a rendszeres orrfújás, a nyálkahártya ápolása megfelelő orrcsepp (ajánlott Foreveres First) használatával, C-vitamin és Calcium fogyasztása.

A tüdő-léghólyagocskákig is eljutó kisebb méretű szennyező anyagok, illetve a megemelkedett káros hatású gázok hatásainak csökkentéséhez a szervezet megemelt ásványi anyag és vitamin pótlása javasolt: Fields of Greens, Nature Min, Kids, Aloe Vera tartalmú zöldséglé.

A légzőrendszer regenerálódáshoz tegyünk a hegyekben, tiszta levegőjű területeken kirándulást.

Használjunk környezetbarát, a levegőt minél kisebb mértékben szennyező közlekedési eszközt.

Megelőzés: az önkormányzatoknak szmogriadótervet kell készíteni a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján:

– a füstködriadó terv végrehajtása során a légszennyezést okozó, szolgáltató, illetve termelő tevékenységet ellátó létesítmények üzemeltetőinek más energiahordozó, üzemmód használatára kötelezése, az üzemeltető tevékenységének, valamint a közúti közlekedési eszközök üzemeltetésének időleges korlátozása vagy felfüggesztése;

– a külön jogszabályban meghatározott szmoghelyzet (füstködállapot) bekövetkezése esetén az érintett lakosság tájékoztatása a meglévő és várható túllépés helyéről, mértékéről és időtartamáról, a lehetséges egészségügyi hatásokról és a javasolt teendőkről, valamint a jövőbeli túllépés megelőzése érdekében szükséges feladatokról.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Kormányrendelet alapján Magyarország területén az országos légszennyezettség értékelése érdekében a levegőterheltségi szintet és a légszennyezettségi határértékek betartását az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) vizsgálja.

A légszennyezettségi adatokat nemcsak szmog idején tudhatjuk

meg a rendelet alapján működő mérőállomások méréseiből. Az OLM weboldalán bármikor megnézhetjük a hozzánk legközelebb lévő mérőállomás légszennyezettségi adatait: www.levegominoseg.hu